Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
PEDRO CRUZ VILLALÓN
föredraget den 21 mars 2013[1]

**Mål C-625/11 P och C-626/11 P**

**Polyelectrolyte Producers Group GEIEoch**
**SNF SAS**
**mot**

**Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa)**

”Överklagande — Talan om ogiltigförklaring — Upptagande till sakprövning — Talan har väckts för tidigt — Talan har väckts för sent — Artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna — Rätten till ett effektivt domstolsskydd — Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) — Förordning (EG) nr 1907/2006 — Artiklarna 57 och 59 — Ämnen för vilka det krävs tillstånd — Identifiering av akrylamid såsom ett ämne som inger mycket stora betänkligheter — Upptagande på kandidatförteckningen — Offentliggörande av förteckningen på Echas webbplats — Tidsfrist för väckande av talan — Den dag fristen börjar löpa — Artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler — Utgången frist”

1. Genom överklagandena i dessa båda mål, som behandlas tillsammans i detta förslag till avgörande, har domstolen uppmanats att yttra sig om en ytterst speciell situation. Samma parter har nämligen väckt talan två gånger om ogiltigförklaring av ett och samma beslut av Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) i vilket ett ämne – i det aktuella fallet akrylamid – identifieras såsom ett ämne som inger mycket stora betänkligheter, varvid Europeiska unionens tribunal har meddelat två beslut om avvisning av talan och i det ena fallet avvisat talan för att den hade väckts för tidigt och i det andra fallet för att den hade väckts för sent (tribunalens beslut av den 21 september 2011 i målen T-1/10, PPG och SNF mot Echa, och T-268/10, PPG och SNF mot Echa (nedan kallade det överklagade beslutet i mål T-1/10 respektive det överklagade beslutet i mål T-268/10)).

2. Genom två separata överklaganden har sökandena i de båda målen vid tribunalen yrkat att domstolen ska ogiltigförklara de båda besluten. Med hänvisning bland annat till åsidosättande av deras rätt till ett effektivt domstolsskydd anser de att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning både när den fann att den första talan hade väckts för tidigt och när den fann att den andra talan hade väckts för sent.

3. Enligt den lagstiftning som är relevant i de båda aktuella målen, nämligen artikel 59.10 i förordning (EG) nr 1907/2006,[2] ska det ifrågavarande ”beslutet” av Echa offentliggöras på Echas webbplats.

1 — Originalspråk: franska.

2 — Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, s. 1), nedan kallad förordning nr 1907/2006.

4. Detta betyder att domstolen till att börja med, för första gången, ska pröva en av de beslutsprocesser som införs genom bestämmelserna i förordning nr 1907/2006, i syfte att slå fast huruvida berörda ekonomiska aktörer kan väcka talan i den mening som avses i artikel 263 FEUF mot rättsakter som antas genom den processen. Därefter ska domstolen pröva frågan huruvida artikel 263 FEUF – som tribunalen fann i sitt beslut i mål T-1/10 – utgör hinder för att en person väcker talan om ogiltigförklaring av en rättsakt som har antagits genom nämnda beslutsprocess och ska offentliggöras på internet redan när vederbörande får kännedom om nämnda rättsakt, det vill säga innan rättsakten har blivit föremål för de åtgärder i fråga om offentliggörande som föreskrivs i förordning nr 1907/2006.

5. Vidare ska domstolen, också för första gången, yttra sig om sättet att beräkna fristen för väckande av talan mot rättsakter som uteslutande offentliggörs på internet eller, närmare bestämt, som enligt de tillämpliga föreskrifterna inte ska offentliggöras i formell mening utan endast ska bli föremål för en åtgärd i fråga om offentliggörande på internet. Mer konkret ska domstolen besvara frågan huruvida artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler, enligt vilken fristen för att väcka talan mot rättsakter som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* inte börjar löpa förrän från slutet av den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes, ska tillämpas på fall där rättsakter offentliggörs på internet.

## I – Förfarandena vid tribunalen och de överklagade besluten

### A – *Bakgrunden till de två målen vid tribunalen*

6. De båda fall av talan om ogiltigförklaring som de aktuella överklagandena avser har ett gemensamt ursprung: ett beslut varigenom Echa med stöd av artikel 59 i förordning nr 1907/2006 upptog akrylamid, ett ämne som ansågs inge mycket stora betänkligheter, på förteckningen över identifierade ämnen för eventuellt införande i bilaga XIV till förordning nr 1907/2006. [3]

7. Av de båda överklagade besluten framgår att Polyelectrolyte Producers Group GEIE (nedan kallad PPG) är en sammanslutning som företräder intressen för bolag som producerar och/eller importerar polyelektrolyter, polyakrylamider och/eller andra polymerer innehållande akrylamid. Bland medlemmarna återfinns SNF SAS. [4]

8. Den 25 augusti 2009 sände Konungariket Nederländerna dokumentation till Echa avseende identifiering av akrylamid såsom ett ämne som är cancerframkallande och mutagent, vilket därmed uppfyller kriterierna enligt artikel 57 a och b i förordning nr 1907/2006 och därför bör upptas på förteckningen över ämnen som är kandidater till införande i bilaga XIV till nämnda förordning, som innehåller en förteckning över ämnen för vilka det krävs tillstånd.

9. Den 27 november 2009 meddelade Echas medlemsstatskommitté, till vilken ärendet med stöd av artikel 59.7 i förordning nr 1907/2006 hade hänskjutits, att den enhälligt ställde sig bakom att akrylamid identifierades såsom ett ämne som inger mycket stora betänkligheter, med hänvisning till att akrylamid uppfyllde kriterierna enligt artikel 57 a och b i nämnda förordning.

10. Den 7 december 2009 offentliggjorde Echa ett pressmeddelande i vilket det tillkännagavs att medlemsstatskommittén hade intagit en enhällig ståndpunkt enligt ovan och att kandidatförteckningen skulle uppdateras i januari 2010.

3 — Nedan kallad kandidatförteckningen.

4 — Nedan kallat SNF.

11. Den 22 december 2009 fattade Echas verkställande direktör beslut ED/68/2009, enligt vilket den uppdaterade kandidatförteckningen, där akrylamid fanns med, skulle offentliggöras den 13 januari 2010.

B – *De båda målen vid tribunalen*

12. Mot denna bakgrund väckte PPG och SNF talan i målen T-1/10 och T-268/10.

13. Genom den första ansökan, som ingavs den 4 januari 2010 i mål T-1/10 och som är föremål för överklagandet i mål C-626/11 P, framställde PPG och SNF ett yrkande om ”ogiltigförklaring av Echas beslut att identifiera akrylamid som ett ämne som uppfyller villkoren i artikel 57 i förordning nr 1907/2006 enligt artikel 59 i den förordningen”.[5] Den 5 januari 2010 framställde SNF dessutom genom särskild handling en begäran, registrerad som T-1/10 R, om ett förordnande om uppskov med verkställigheten av nämnda beslut.

14. Genom beslut av den 11 januari 2010 efterkom tribunalens ordförande interimistiskt begäran om uppskov med verkställigheten.

15. Den 13 januari 2010 offentliggjorde Echa ett nytt pressmeddelande i vilket det tillkännagavs att 14 ämnen skulle upptas på kandidatförteckningen och att det eventuella upptagandet av akrylamid skulle anstå tills vidare, i enlighet med tribunalens beslut av den 11 januari 2010 om uppskov med verkställigheten.

16. Den 18 mars 2010 framställde Echa en invändning om rättegångshinder i mål T-1/10.

17. Genom beslut av den 26 mars 2010 ogillade tribunalen SNF:s begäran om uppskov med verkställigheten och slog fast att frågan om fördelningen av rättegångskostnaderna skulle anstå tills målet slutligen hade avgjorts.

18. Den 30 mars 2010 offentliggjorde Echa på sin webbplats en uppdaterad kandidatförteckning där akrylamid fanns med.

19. Genom den andra ansökan, som ingavs den 10 juni 2010 i mål T-268/10 och som är föremål för överklagandet i mål C-625/11 P, framställde PPG och SNF ett yrkande om ”ogiltigförklaring av Echas beslut, offentliggjort den 30 mars 2010, att identifiera akrylamid som ett ämne som uppfyller villkoren i artikel 57 i förordning nr 1907/2006 och att ta upp akrylamid i kandidatförteckningen”.[6]

20. Den 5 november 2010 framställde Echa en invändning om rättegångshinder i mål T-268/10. Dessutom inkom Echa den 18 januari 2011 med en skrivelse avsedd att komplettera nämnda invändning om rättegångshinder.

C – *Det överklagade beslutet i mål T-1/10 (där talan ansågs ha väckts för tidigt)*

21. Genom det överklagade beslutet i mål T-1/10 biföll tribunalen Echas invändning om rättegångshinder och avvisade därför PPG:s och SNF:s talan. Vidare förpliktade tribunalen PPG och SNF att bära sina egna rättegångskostnader och att ersätta Echas rättegångskostnader. Konungariket Nederländerna och Europeiska kommissionen förpliktades att bära sina egna rättegångskostnader, och SNF förpliktades att ersätta rättegångskostnaderna för förfarandet avseende uppskov med verkställigheten.

5 — Punkt 8 i det överklagade beslutet i mål T-1/10.

6 — Punkt 11 i det överklagade beslutet i mål T-268/10.

22. Bakgrunden till detta beslut var att tribunalen fann att akrylamid vid den tidpunkt då ansökan ingavs – den 4 januari 2010 – ännu inte hade upptagits på kandidatförteckningen. Medlemsstatskommittén hade förvisso vid den tidpunkten enhälligt ställt sig bakom identifiering av akrylamid såsom ett ämne som inger mycket stora betänkligheter, och Echas verkställande direktör hade fattat sitt beslut om att uppta akrylamid på kandidatförteckningen. Det beslutet var emellertid inte avsett att träda i kraft förrän den 13 januari 2010.[7] Därmed var det ”beslut” som PPG och SNF angrep inte, vid den tidpunkt då de väckte sin talan, avsett att ha rättsverkningar i förhållande till tredje man.[8] Eftersom kandidatförteckningen endast återfinns på Echas webbplats, är det först genom upptagande på nämnda förteckning på nämnda webbplats som ett ämnes identifiering såsom ett ämne som inger mycket stora betänkligheter är avsedd att ha rättsverkningar.[9]

D – *Det överklagade beslutet i mål T-268/10 (där talan ansågs ha väckts för sent)*

23. Genom det överklagade beslutet i mål T-268/10 biföll tribunalen Echas invändning om rättegångshinder på den grund som Echa hade anfört i första hand, nämligen att PPG och SNF inte hade iakttagit den föreskrivna tidsfristen för väckande av talan. Tribunalen avvisade följaktligen PPG:s och SNF:s talan. Dessutom förpliktade tribunalen PPG och SNF att bära sina egna rättegångskostnader och att ersätta Echas rättegångskostnader. Konungariket Nederländerna och kommissionen förpliktades att bära sina egna rättegångskostnader.

24. Bakgrunden till detta beslut var att tribunalen fann att det angripna beslutet, det vill säga beslutet att identifiera akrylamid såsom ett ämne som uppfyller de villkor som avses i artikel 57 i förordning nr 1907/2006 och att ta upp akrylamid på kandidatförteckningen,[10] hade offentliggjorts av Echa på myndighetens webbplats den 30 mars 2010, i överensstämmelse med myndighetens skyldighet enligt artikel 59.10 i förordning nr 1907/2006,[11] och att fristen för att väcka talan mot nämnda beslut därför hade löpt ut den 9 juni 2010.[12] PPG:s och SNF:s talan hade väckts den 10 juni 2010, vilket alltså var för sent.[13] Eftersom PPG och SNF inte hade åberopat oförutsebara omständigheter eller force majeure,[14] skulle talan därför avvisas.[15]

25. Efter att ha konstaterat att talan hade väckts för sent, tillade tribunalen att PPG och SNF saknade grund för att åberopa ett ursäktligt misstag.[16]

## II – Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

26. PPG och SNF ingav den 6 december 2011 överklaganden av tribunalens båda beslut. Det första överklagandet registrerades den 6 december 2011 som C-625/11 P och avsåg beslutet i mål T-268/10, där talan ansågs ha väckts för sent. Det andra överklagandet registrerades som C-626/11 P och avsåg beslutet i mål T-1/10, där talan ansågs ha väckts för tidigt.

27. Genom skrivelser ingivna den 23 december 2011 förklarade Konungariket Nederländerna, som i de båda målen vid tribunalen hade intervenerat till stöd för Echa, sig vidmakthålla detta stöd inom ramen för de båda överklagandena, dock utan att önska tillägga nya skriftliga uppgifter.

7 — Punkt 45 i beslutet i mål T-1/10.
8 — Punkterna 41 och 46 i beslutet i mål T-1/10.
9 — Punkt 50 i det överklagade beslutet i mål T-1/10.
10 — Punkt 11 i det överklagade beslutet i mål T-268/10.
11 — Punkt 31 i beslutet i mål T-268/10.
12 — Punkt 39 i beslutet i mål T-268/10.
13 — Punkt 40 i beslutet i mål T-268/10.
14 — Punkt 42 i beslutet i mål T-268/10.
15 — Punkt 43 i beslutet i mål T-268/10.
16 — Punkt 41 i beslutet i mål T-268/10.

28. PPG och SNF, Echa och kommissionen avgav muntliga yttranden vid den för de båda målen gemensamma förhandlingen den 14 december 2012, då de uppmanades att ta ställning till huruvida punkt 8 i domstolens dom av den 19 september 1985 i målet Hoogovens Groep mot kommissionen [17] var relevant för överklagandet i mål C-626/11 P.

29. PPG och SNF har i sitt överklagande i mål C-625/11 P yrkat att domstolen ska

— upphäva det överklagade beslutet i mål T-268/10, och

— ogiltigförklara det angripna beslutet, eller

— i andra hand återförvisa målet till tribunalen för prövning av deras talan om ogiltigförklaring, och

— förplikta Echa att ersätta rättegångskostnaderna i förfarandet vid domstolen och i förfarandet vid tribunalen.

30. Echa har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta PPG och SNF att ersätta rättegångskostnaderna.

31. Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta PPG och SNF att ersätta rättegångskostnaderna.

32. I sitt överklagande i mål C-626/11 P har PPG och SNF yrkat att domstolen ska

— upphäva det överklagade beslutet i mål T-1/10, och

— ogiltigförklara det angripna beslutet, eller

— i andra hand återförvisa målet till tribunalen för prövning av deras talan om ogiltigförklaring, och

— förplikta Echa att ersätta rättegångskostnaderna i förfarandet vid domstolen och i förfarandet vid tribunalen.

33. Echa har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta PPG och SNF att ersätta rättegångskostnaderna.

34. Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta PPG och SNF att ersätta rättegångskostnaderna.

17 — De förenade målen C-172/83 och C-226/83 (REG 1985, s. 2831).

## III – Överklagandena

### A – *Inledande synpunkter på den funktion som fylls av offentliggörandet av rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ, i synnerhet på användningen av internet i detta sammanhang*

35. Inledningsvis är det viktigt att påpeka att giltigheten av artikel 59.10 i förordning nr 1907/2006, enligt vilken Echa ska ”offentliggöra” och ”uppdatera” kandidatförteckningen på sin webbplats ”så snart ett beslut om upptagande av ämnet [på nämnda förteckning] har fattats”, inte har ifrågasatts i förfarandet vid tribunalen och att denna fråga således inte kan bli föremål för diskussion inom ramen för det aktuella överklagandet.

36. Icke desto mindre ger denna bestämmelse – som, vilket kommer att framgå, nödvändigtvis måste spela en avgörande roll för de frågor som uppkommer inom ramen för de båda överklagandena eftersom den avser den händelse som utgjorde grunden för tribunalens konstaterande att talan i de båda fallen inte kunde tas upp till sakprövning – upphov till ett antal frågor som det enligt min uppfattning inte är möjligt att bortse från, åtminstone inte helt.

37. I detta sammanhang ska det erinras om att den funktion som fylls av offentliggörandet av en rättsakt utfärdad av unionens institutioner, byråer och organ – en funktion som följer av kravet på rättssäkerhet – till att börja med är att se till att de berörda med precision och exakthet kan få kännedom om omfattningen av de skyldigheter som rättsakten ålägger dem,[18] och i förekommande fall även om när dessa skyldigheter normalt[19] får rättsverkan, så att de får möjlighet att vidta åtgärder med anledning av detta[20] och att i förekommande fall med fullständig kännedom om omständigheterna utöva sin rätt att väcka talan mot nämnda rättsakt.

38. Offentliggörandet, som ska uppfylla formkrav vilka även de är underkastade domstolens kontroll,[21] gör det vidare möjligt att med säkerhet bestämma den tidpunkt då de berörda ska anses ha fått kännedom om innehållet i en rättsakt som kan påverka dem. Den tidpunkten är också – med vissa undantag[22] – den tidpunkt från och med vilken fristen för väckande av talan mot nämnda rättsakt kan beräknas med säkerhet och därmed den tidpunkt från och med vilken denna frist, för att säkerställa tillförlitliga rättsförhållanden, också ska beräknas, även om offentliggörandet inte utgör ett villkor för rättsaktens tillämplighet.

39. Den rätt till ett effektivt domstolsskydd som garanteras genom artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna innebär också, enligt min mening, att man, när det råder osäkerhet eller svårigheter att bedöma huruvida en talan kan tas upp till sakprövning, ska ge företräde för en lösning som gör det möjligt att pröva talan i sak, således en lösning som ger sökandena en rätt till domstolsprövning i egentlig mening, dock med förbehåll för motparternas rättigheter och intressen. Denna ståndpunkt bör således föranleda en domstol vid vilken talan har väckts att avhålla sig från att göra en alltför strikt tolkning av bestämmelserna om talefrister och, under alla omständigheter, avstå från en tolkning enligt vilken talan inte kan tas upp till sakprövning.[23]

18 — Se dom av den 20 maj 2003 i mål C-108/01, Consorzio del Prosciutto di Parma och Salumificio S. Rita (REG 2003, s. I-5121), punkt 95, och av den 11 december 2007 i mål C-161/06, Skoma-Lux (REG 2007, s. I-10841), punkt 38.

19 — Om undantagen från principen om avsaknad av retroaktiv verkan, se bland annat dom av den 25 januari 1979 i mål 98/78, Racke (REG 1979, s. 69; svensk specialutgåva, volym 4, s. 275), punkterna 19 och 20, och av den 9 januari 1990 i mål C-337/88, SAFA (REG 1990, s. I-1), punkt 13.

20 — Se dom av den 10 mars 2009 i mål C-345/06, Heinrich (REG 2009, s. I-1659), punkterna 42–44.

21 — Se, bland annat, när det gäller offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*, domen i det ovannämnda målet Racke, punkt 15, och domen i det ovannämnda målet SAFA, punkt 12; för ett fall med offentliggörande på internet, se dom av den 19 september 2002 i mål C-221/01, kommissionen mot Belgien (REG 2002, s. I-7835), punkterna 44 och 45.

22 — Se dom av den 26 juni 2012 i mål C-335/09 P, Polen mot kommissionen , och i mål C-336/09 P, Polen mot kommissionen.

23 — Se, för denna ståndpunkt, vilken är känd som principen *pro actione* i bland annat Spanien, Sáez Lara, C., ”Tutela judicial efectiva y proceso de trabajo”, i: Casas Baamonde, M.E., och Rodríguez-Piñero y Bravo-Ferrer, M., *Comentarios a la Constitución española*, Wolters Kluwer, 2008, s. 603.

40. Det är för övrigt också därför som det enligt fast rättspraxis normalt är tidpunkten för det faktiska offentliggörandet av en rättsakt som utgör början av fristen för väckande av talan mot denna rättsakt, även om sökanden har fått kännedom om rättsaktens innehåll redan före detta offentliggörande. Den tidpunkt då sökanden fick kännedom om en rättsakt är, som kriterium för när talefristen ska börja löpa, att betrakta som subsidiär i förhållande till tidpunkten för offentliggörandet eller delgivningen av rättsakten. [24]

41. Efter dessa förtydliganden är det lämpligt att se närmare på den specifika formaliteten ”offentliggörande” av ”beslut” om upptagande av ämnen på kandidatförteckningen genom uppdatering av nämnda förteckning på Echas webbplats i enlighet med artikel 59.10 i förordning nr 1907/2006. Härvid måste hänsyn tas till innehållet i det ”rättsliga meddelande” som Echa har lagt in på nämnda webbplats. I den del av detta rättsliga meddelande som har rubriken ”Friskrivning” förklarar Echa bland annat att myndigheten inte ”åtar sig [något] ansvar för informationen på [dess] webbplats” och att ”det inte kan garanteras att ett dokument som finns tillgängligt på internet exakt återger den officiellt antagna texten”. [25] Det ter sig åtminstone vanskligt att avstå från att beakta denna friskrivning i bedömningen av omfattningen och verkan av denna specifika formalitet för offentliggörande.

42. Artikel 59.10 i förordning nr 1907/2006 skulle kunna ses som en bestämmelse som föreskriver ett visst ”offentliggörande” av innehållet i ett ”beslut” som emellertid inte identifieras med tillräcklig precision. Däremot är det inte möjligt – så länge det saknas bestämmelser som reglerar detta offentliggörande på internet [26] och som i synnerhet gör det möjligt att med säkerhet garantera att angivna datum för utläggande på internet är korrekta [27] och att den utlagda informationen är giltig och oföränderlig och inte kan förfalskas [28] – att jämställa denna bestämmelse med ett ”offentliggörande” i egentlig mening, med alla därav följande rättsliga konsekvenser. [29]

43. För att en webbplats ska kunna anses motsvara de krav som ställs i samband med en skyldighet att offentliggöra i strikt bemärkelse, måste den bygga på en teknisk grund som medför att det, åtminstone för en del av innehållet på webbplatsen, helt saknas behov av en sådan friskrivning som den som gäller för Echas webbplats. [30]

44. Dessutom ska det understrykas att den omständigheten att artikel 59.10 i förordning nr 1907/2006 föreskriver ett sådant ”offentliggörande” av ”beslut” om upptagande av ett ämne på kandidatförteckningen inte nödvändigtvis utesluter alla andra åtgärder för ”offentliggörande” av dessa ”beslut”, inbegripet på internet. Det vore fullt möjligt för Echas styrelse att, utan att bryta mot denna bestämmelse, i kraft av sina befogenheter enligt artikel 78 i förordning nr 1907/2006 införa en föreskrift i Echas interna regler och förfaranden med innebörden att sådana beslut måste ”offentliggöras” i egentlig bemärkelse.

24 — Se dom av den 10 mars 1998 i mål C-122/95, Tyskland mot rådet (REG 1998, s. I-973), punkterna 35–39, och beslut av den 25 november 2008 i mål C-500/07 P, TEA mot kommissionen, punkterna 21–23.

25 — Det rättsliga meddelandet, som jag läste samma dag som förhandlingen hölls, är ständigt åtkomligt via en länk längst ned på varje sida på webbplatsen (med lydelsen ”Juridiskt meddelande”) (http://echa.europa.eu/sv/web/guest/legal-notice).

26 — Se, i detta hänseende, domen i det ovannämnda målet Skoma-Lux, punkt 48.

27 — Till skillnad, exempelvis, från vad som föreskrivs i artikel 58.4 i förordning nr 1907/2006.

28 — I jämförelsesyfte kan det påpekas att Europeiska unionens publikationsbyrå garanterar autenticiteten av *Europeiska unionens officiella tidning*. Se artikel 3.1 a i Europaparlamentets, rådets, kommissionens, domstolens, revisionsrättens, Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs och Regionkommitténs beslut 2009/496/EG av den 26 juni 2009 om organisationen och driften av Europeiska unionens publikationsbyrå (EUT L 168, s. 41).

29 — Dessa grundläggande krav ligger bakom rådets förordning (EU) nr 216/2013 av den 7 mars 2013 om elektroniskt offentliggörande av Europeiska unionens officiella tidning (EUT L 69, s. 1); se särskilt skälen 8 och 10 samt artiklarna 2.1 och 4.1. Se även kommissionens förslag till rådets förordning om elektroniskt offentliggörande av *Europeiska unionens officiella tidning* den 4 april 2011, KOM(2011) 162 slutlig, punkt 1.1 och 1.3 i motiveringen, skäl 8 och artiklarna 1.2, 2.1 och 2.2 i förslaget.

30 — I artikel 2.1 i förordning nr 216/2013/EU om elektroniskt offentliggörande av Europeiska unionens officiella tidning föreskrivs i detta avseende att rättsverkningarna av ett elektroniskt offentliggörande ska bygga på en elektronisk signatur som grundar sig på ett certifikat och som har skapats av en säker anordning för skapande av signaturer, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13 december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer (EGT L 13, s. 12).

45. Som avslutning på dessa inledande synpunkter vill jag framhålla att giltigheten av ett sådant förfarande för offentliggörande som det som föreskrivs i artikel 59.10 i förordning nr 1907/2006 inte är i fråga i det aktuella målet och att det därför inte är på grundval av överväganden av detta slag som PPG:s och SNF:s överklaganden ska prövas. Med tanke på den stora betydelse som detta offentliggörande liksom tidpunkten för detsamma har i de båda målen, anser jag emellertid att dessa överväganden förtjänar att beaktas i den sammantagna bedömningen av de båda överklagandena.

B – *Överklagandet i mål C-626/11 P (det överklagade beslutet i mål T-1/10, där talan befanns ha väckts för tidigt)*

1. Sammanfattning av parternas argument

46. PPG och SNF har anfört en enda grund för sin talan. De har gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till en felaktig tolkning av förordning nr 1907/2006 som resulterade i ett åsidosättande av deras rätt till ett effektivt domstolsskydd.

47. Närmare bestämt har PPG och SNF framfört invändningar mot tribunalens slutsats att det faktiska ”upptagandet” av akrylamid på kandidatförteckningen på Echas webbplats var den enda rättsakt inom ramen för förfarandet enligt artikel 59 i förordning nr 1907/2006 som var avsedd att ha rättsverkan i förhållande till tredje man och att ”identifieringen” av akrylamid såsom ett ämne som uppfyllde kriterierna enligt artikel 57 i förordning nr 1907/2006 – en identifiering som ägde rum och kom till PPG:s och SNF:s kännedom genom det pressmeddelande som Echa offentliggjorde den 7 december 2009 – således saknade sådan rättsverkan.

48. Echa har däremot, med stöd av kommissionen och Konungariket Nederländerna, hävdat att tribunalen gjorde en korrekt bedömning när den slog fast att det beslut av medlemsstatskommittén varigenom akrylamid identifierades såsom ett ämne som ingav mycket stora betänkligheter endast var ett förberedande beslut som inte var avsett att ha rättsverkan i förhållande till tredje man, utan att endast offentliggörandet av den uppdaterade kandidatförteckningen på Echas webbplats kunde ha sådan rättsverkan.

2. Bedömning

49. Inledningsvis ska det påpekas att PPG:s och SNF:s talan enligt vad som framgår av det överklagade beslutet i mål T-1/10 avvisades uteslutande med hänvisning till att det ”angripna beslutet” vid den tidpunkt då nämnda talan väcktes inte var avsett att ha rättsverkan i förhållande till tredje man.[31] Tribunalen fann nämligen – vilket i synnerhet framgår av punkt 45 i det överklagade beslutet – att nämnda ”beslut” inte kunde ha någon verkan före tidpunkten för ikraftträdandet av Echas verkställande direktörs beslut att med anledning av medlemsstatskommitténs enhälliga beslut uppta akrylamid på kandidatförteckningen på Echas webbplats, det vill säga före den 13 januari 2010.

50. Tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning på flera punkter i motiveringen till sitt beslut i mål T-1/10.

31 — Se, särskilt, punkterna 41 och 46 i det överklagade beslutet.

51. Härvid ska det till att börja med erinras om att domstolen har funnit att bestämmelserna i artikel 33.3 KS,[32] som innehöll närmare föreskrifter om de formaliteter – nämligen offentliggörande eller delgivning – från vilka fristen för väckande av talan om ogiltigförklaring skulle räknas, inte utgjorde hinder för att en person väckte talan mot en rättsakt så snart denna tillkom, utan att invänta dess offentliggörande eller delgivning.

52. Inget i bestämmelserna i artikel 263 sjätte stycket FEUF talar emot att nämnda rättspraxis tillämpas i det aktuella fallet.

53. Tvärtom framgår det av domstolens samlade praxis att rätten till ett effektivt domstolsskydd innebär att en enskild måste tillerkännas rätten att väcka talan om ogiltigförklaring av en rättsakt – under förutsättning att denna rättsakt är avsedd att ha rättsverkan i förhållande till tredje man och således kan påverka den enskilde samt att den enskilde uppfyller övriga villkor för att talan ska kunna tas upp till sakprövning – så snart den enskilde får kännedom om nämnda rättsakts upphovsman, innehåll och skäl, utan att talan ska kunna avvisas som för tidigt väckt med hänvisning till att rättsakten ska offentliggöras eller delges och att detta ännu inte har skett. Talan ska således kunna väckas redan innan dessa eventuella formaliteter har slutförts.

54. Som framgår av fast rättspraxis ska talan om ogiltigförklaring kunna väckas mot alla rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ som är avsedda att ha rättsverkan i förhållande till tredje man,[33] det vill säga som är avsedda att ha sådana bindande rättsverkningar som kan påverka tredje mans intressen genom att klart förändra dennes rättsliga ställning,[34] varvid dessa verkningar ska bedömas enligt objektiva kriterier som hänför sig till själva innehållet i den berörda rättsakten,[35] i förekommande fall med beaktande av det sammanhang i vilket rättsakten antogs.[36]

55. Av detta följer att om en rättsakt, mot bakgrund av sitt innehåll och de omständigheter under vilka den antogs, slutgiltigt och otvetydigt[37] är avsedd att ha rättsverkan i förhållande till tredje man, kan talan väckas mot denna rättsakt med stöd av artikel 263 FEUF oavsett om rättsakten har offentliggjorts eller delgetts.

56. Offentliggörandet av en rättsakt är, som också framgår av domstolens fasta praxis, en förutsättning för att rättsakten ska kunna tillämpas mot enskilda.[38] Av den anledningen börjar fristen för väckande av talan mot en rättsakt att löpa den dag då rättsakten offentliggörs. Offentliggörandet av en rättsakt resulterar således i att den frist inleds efter vars utlöpande rättsakten i fråga blir slutgiltig. Däremot utgör offentliggörandet av en rättsakt inte någon förutsättning för att rätten att väcka talan mot rättsakten i fråga ska uppkomma.

32 — Se domen i de ovannämnda förenade målen Hoogovens Groep mot kommissionen, punkt 8.

33 — Se dom av den 31 mars 1971 i mål 22/70, kommissionen mot rådet (REG 1971, s. 263; svensk specialutgåva, volym 1, s. 551), punkterna 39 och 42, och dom av den 23 april 1986 i mål 294/83, Les Verts mot parlamentet (REG 1986, s. 1339; svensk specialutgåva, volym 8, s. 529), punkt 24.

34 — Se dom av den 11 november 1981 i mål 60/81, IBM mot kommissionen (REG 1981, s. 2639; svensk specialutgåva, volym 6, s. 225), punkt 9.

35 — Se, bland annat, dom av den 19 december 2012 i mål C-314/11 P, kommissionen mot Planet, punkterna 94 och 95.

36 — Se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 januari 2010 i mål C-362/08 P, Internationaler Hilfsfonds mot kommissionen (REG 2010, s. I-669), punkt 58.

37 — Se dom av den 26 maj 1982 i mål 44/81, Tyskland och Bundesanstalt für Arbeit mot kommissionen (REG 1982, s. 1855), punkterna 8–12.

38 — Se, bland annat, dom av den 29 maj 1974 i mål 185/73, König (REG 1974, s. 607), punkt 6, domen i det ovannämnda målet Racke, punkt 15, domen i det ovannämnda målet Skoma-Lux, punkt 37, domen i det ovannämnda målet Heinrich, punkt 43, och dom av den 12 juli 2012 i mål C-146/11, Pimix, punkt 33.

57. I det aktuella fallet fann tribunalen till att börja med att en identifiering genom förfarandet i artikel 59 i förordning nr 1907/2006 av ett ämne såsom ett ämne som inger mycket stora betänkligheter gav upphov till rättsliga skyldigheter, bland annat de informationsskyldigheter som avses i artiklarna 7.2, 31.1 c och 31.3 b samt 33.1 och 33.2 i förordning nr 1907/2006.[39] Vidare noterade tribunalen att det organ inom Echa som ansvarade för upptagandet av ämnen på kandidatförteckningen inte hade förfogat över något utrymme för skönsmässig bedömning avseende detta upptagande, eftersom medlemsstatskommitténs beslut hade varit enhälligt.[40]

58. Trots detta drog tribunalen slutsatsen att identifieringen av ett ämne såsom ett ämne som inger mycket stora betänkligheter inte var avsedd att ha rättsverkan i förhållande till tredje man innan ämnet i fråga upptogs på kandidatförteckningen på Echas webbplats,[41] eller närmare bestämt innan beslutet av Echas verkställande direktör om att offentliggöra kandidatförteckningen trädde i kraft.[42] Utifrån detta slog tribunalen fast att fristen ”för att väcka talan mot beslutet … om ett ämnes identifiering såsom ett ämne som ger upphov till mycket stora betänkligheter inte [börjar] att löpa förrän kandidatförteckningen innehållande detta ämne ’offentliggörs’”.

59. Tribunalen ansåg således att den faktiska dagen för ”offentliggörande” av kandidatförteckningen på Echas webbplats – närmare bestämt dagen för uppdatering av nämnda förteckning, som sammanfaller med dagen för det nämnda beslutets ikraftträdande – utgjorde den obligatoriska startpunkten för talefristerna i det aktuella fallet.[43] Denna ståndpunkt låg till grund för tribunalens slutsats att PPG:s och SNF:s talan hade väckts för tidigt.

60. Härigenom misstog sig tribunalen dels om räckvidden och verkan av ”offentliggörandet” av unionsrättsakter, dels om tolkningen av begreppet ”rättsakt mot vilken talan kan väckas” i den mening som avses i artikel 263 FEUF.

61. Tribunalen gjorde därför en felaktig tolkning av bestämmelserna i artikel 263 sjätte stycket FEUF när den fann att PPG:s och SNF:s talan om ogiltigförklaring av Echas beslut om upptagande av akrylamid på kandidatförteckningen hade väckts för tidigt eftersom den hade väckts före ”offentliggörandet” av nämnda förteckning på Echas webbplats.

62. Det ska här påpekas – som för övrigt både kommissionen och Konungariket Nederländerna gjorde gällande inom ramen för förfarandet vid tribunalen – att beslutet av Echas verkställande direktör att uppta ett ämne på kandidatförteckningen förvisso ska anses utgöra den slutgiltiga rättsakt som avslutar förfarandet enligt artikel 59 i förordning nr 1907/2006.

63. ”Offentliggörandet” av den uppdaterade kandidatförteckningen på Echas webbplats är endast en praktisk åtgärd som gör det möjligt för de berörda att ta del av Echas slutgiltiga beslut,[44] även om det i det aktuella fallet är denna åtgärd som gör det möjligt att tillämpa nämnda beslut mot enskilda och som avgör när fristen för väckande av talan mot detta beslut ska börja löpa.

39 — Se punkt 42 i beslutet i mål T-1/10.

40 — Se punkt 46 i beslutet i mål T-1/10.

41 — Punkterna 45 och 50 i beslutet i mål T-1/10.

42 — Se punkterna 7 och 45 i beslutet i mål T-1/10.

43 — Se, särskilt, punkt 50 i beslutet i mål T-1/10.

44 — Se, för ett liknande resonemang, beslut av den 28 juni 2011 i mål C-93/11 P, Verein Deutsche Sprache mot rådet (REU 2011, s. I-92), punkt 26.

64. Avslutningsvis ska det framhållas att den omständigheten att det inte officiellt tillkännages på något annat sätt att ett ämne har upptagits på kandidatförteckningen utgör ännu ett skäl till att en talan som väcks av berörda parter så snart de har fått kännedom om ett sådant upptagande ska kunna tas upp till sakprövning. Tänkbara kompletterande sätt att tillkännage ett upptagande kunde vara att offentliggöra beslutet av Echas verkställande direktör eller att delge detta med berörda parter som har lämnat sådana synpunkter som avses i artikel 59.4 i förordning nr 1907/2006.

65. Det överklagade beslutet i mål T-1/10 ska följaktligen upphävas och målet återförvisas till tribunalen för prövning av de övriga grunder och argument som parterna har anfört, däribland de övriga grunderna för Echas invändning om rättegångshinder. I detta sammanhang ska det understrykas att om tribunalen finner att PPG:s och SNF:s talan kan tas upp till sakprövning, medför detta automatiskt att deras talan i mål T-268/10 – som är föremål för överklagandet i mål C-625/11 P, vilket jag kommer att diskutera i det följande – på grund av litispendens inte kan tas upp till sakprövning. Detta gäller naturligtvis endast under förutsättning att domstolen bifaller överklagandet i mål C-625/11 P och återförvisar mål T-268/10 till tribunalen.

## C – *Överklagandet i mål C-625/11 P (det överklagade beslutet i mål T-268/10, där talan befanns ha väckts för sent)*

### 1. Sammanfattning av parternas argument

66. PPG och SNF har anfört en enda grund för sin talan. De har gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till en felaktig tolkning av artikel 102.1 i sina rättegångsregler och av rättspraxis avseende talefrister samt att detta medförde att deras rätt till ett effektivt domstolsskydd åsidosattes. PPG och SNF har hävdat att den frist på 14 dagar som föreskrivs i nämnda bestämmelse ska tillämpas på alla ”offentliggjorda” rättsakter, oavsett de närmare omständigheterna för offentliggörandet, och inte endast på rättsakter som har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

67. Echa anser däremot, genomgående med stöd av Konungariket Nederländerna, att den frist på 14 dagar som föreskrivs i artikel 102.1 i rättegångsreglerna inte kan tillämpas på fall där en rättsakt har ”offentliggjorts” på internet. Eftersom de unionsrättsliga reglerna om talefrister ska tillämpas strikt, skulle det av rättssäkerhetsskäl krävas en ändring av rättegångsreglerna för att utvidga tillämpningsområdet för denna bestämmelse. I detta sammanhang har Echa dessutom framhållit skillnaden mellan ”offentliggörande” på internet och offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*.

68. Kommissionen har för sin del betonat att PPG och SNF i sitt överklagande endast har gjort gällande att de har blivit föremål för diskriminering eller godtycklig behandling. Den preklusionsfrist som i det aktuella fallet tillämpades på PPG och SNF – varvid den frist på 14 dagar som föreskrivs i artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler inte beaktades – tillämpas emellertid, som tribunalen konstaterade i punkt 38 i sitt beslut i mål T-268/10, utan åtskillnad på alla parter som befinner sig i samma situation som PPG och SNF.

### 2. Bedömning

69. Inledningsvis ska det framhållas att tribunalen enligt vad som framgår av dess beslut i mål T-268/10 avvisade PPG:s och SNF:s talan såsom för sent inkommen och därvid ansåg att den frist på 14 dagar som föreskrivs i artikel 102.1 i dess rättegångsregler mot bakgrund av den bestämmelsens lydelse inte gällde för rättsakter som, i likhet med den angripna rättsakten i det aktuella fallet, hade

”offentliggjorts” enbart på internet och inte i *Europeiska unionens officiella tidning*.[45] Tribunalen förtydligade också att det i det aktuella fallet inte kunde anses föreligga något ursäktligt misstag.[46]

70. Även i motiveringen till sitt beslut i mål T-268/10 gjorde sig tribunalen skyldig till felaktig rättstillämpning på flera punkter.

71. Tribunalens rättegångsregler innehåller inte några bestämmelser som är likvärdiga med bestämmelserna i artikel 102.1 men som specifikt avser offentliggörande på internet av rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ. Det gör för övrigt inte heller domstolens rättegångsregler.[47]

72. På en mycket mer allmän nivå innehåller vidare inte heller unionens regler om talefrister någon bestämmelse som reglerar offentliggörande på internet av rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ. Detta betyder att det ankommer på domstolen att avhjälpa denna brist, varvid domstolen måste garantera rätten till ett effektivt domstolsskydd[48] i enlighet med de allmänna rättsprinciperna och numera även artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna[49] såsom denna har tolkats mot bakgrund av artiklarna 6.1 och 13 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, vilken undertecknades i Rom den 4 november 1950.[50]

73. I detta avseende framgår det förvisso av rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna[51] – något som EU-domstolen också har haft anledning att erinra om[52] – att rätten att få sin sak prövad i domstol, i vilken rätten till tillträde till domstol utgör en särskild del, inte är absolut. Utövandet av denna rättighet kan bli föremål för begränsningar, bland annat genom villkor för att en talan ska kunna tas upp till sakprövning. Fastställande av en preklusionsfrist är en sådan begränsning.[53]

74. Enskilda måste utgå från att domstolarna tillämpar reglerna för när en talan kan tas upp till sakprövning, men dessa regler måste ha ett legitimt syfte och vara proportionerliga. Detta betyder att dessa regler inte får inskränka enskildas tillträde till domstol på ett sådant sätt eller i en sådan utsträckning att deras rättighet töms på sin substans.[54] Tillämpningen av dessa regler får inte hindra enskilda från att utnyttja ett tillgängligt rättsmedel.[55]

45 — Se, särskilt, punkt 34 i beslutet i mål T-268/10.

46 — Se, särskilt, punkt 41 i beslutet i mål T-268/10.

47 — Se artikel 50 i domstolens nya rättegångsregler, som godkändes av Europeiska unionens råd den 24 september 2012. Den artikeln har väsentligen samma lydelse som artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler. Se även de identiska bestämmelserna i artikel 81.1 i Europeiska gemenskapernas domstols rättegångsregler av den 19 juni 1991 (EGT L 176, s. 7).

48 — Se dom av den 28 februari 2013 i mål C-334/12 (omprövning), Arango Jaramillo m.fl. mot BEI , punkterna 40–46.

49 — Se, bland annat, dom av den 8 december 2011 i mål C-389/10 P, KME Germany m.fl. mot kommissionen (REU 2011, s. I-13125), punkt 119.

50 — Nedan kallad Europakonventionen.

51 — Se, bland annat, Europadomstolens dom av den 28 oktober 1998 i målet Pérez de Rada Cavanilles mot Spanien (ansökan nr 28090/95, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VIII), § 44, och av den 6 december 2011 i målet Anastasakis mot Grekland (ansökan nr 41959/08, ännu ej offentliggjord i *Recueil des arrêts et décisions*), § 24.

52 — Se beslut av den 16 oktober 2010 i mål C-73/10 P, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert mot kommissionen (REU 2010, s. I-11535), punkt 53, och domen i det ovannämnda målet Arango Jaramillo m.fl. mot BEI (omprövning), punkt 43.

53 — Se beslut av den 17 maj 2002 i mål C-406/01, Tyskland mot parlamentet och rådet (REG 2002, s. I-4561), punkt 20, och beslutet i det ovannämnda målet Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert mot kommissionen, punkterna 48–50.

54 — Se, bland annat, Europadomstolens dom av den 19 december 1997 i målet Brualla Gómez de la Torre mot Spanien (ansökan nr 26737/95, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VIII, s. 2955), § 33, och domen i det ovannämnda målet Pérez de Rada Cavanilles mot Spanien, § 44.

55 — Se, bland annat, Europadomstolens dom av den 16 november 2000 i målet Société Anonyme ”Sotiris et Nikos Koutras ATTEE” mot Grekland (ansökan nr 39442/98, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-XII), § 20, och domen i det ovannämnda målet Anastasakis mot Grekland, § 24.

75. Det är mot bakgrund av dessa principer som det ska bedömas huruvida tribunalen på goda grunder underlät att beakta den frist på 14 dagar som föreskrivs i artikel 102.1 i dess rättegångsregler och till följd av detta slog fast, med hänvisning till utgången tidsfrist, att PPG:s och SNF:s talan inte kunde tas upp till sakprövning, varvid PPG och SNF inte tillerkändes någon möjlighet att åberopa ett ursäktligt misstag.

a) Frågan huruvida fristen på 14 dagar ska tillämpas på rättsakter som offentliggörs på internet

76. Inledningsvis ska det påpekas att lydelsen av artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler inte saknar tvetydighet: i början av bestämmelsen hänvisas det till offentliggörande av rättsakter i allmänhet, men i slutet hänvisas det enbart till offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*.

77. Det vore därför möjligt att anse – tvärtemot vad tribunalen slog fast – att denna bestämmelse inte specifikt reglerar beräkningen av frister för väckande av talan mot ”rättsakter som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*” utan mer generellt reglerar beräkningen av frister för väckande av talan mot rättsakter ”som offentliggörs”, bland annat i kontrast till rättsakter ”som delges”. Förtydligandet om offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning* skulle då vara en oväsentlig reminiscens från en tid då internet inte existerade och det enda tänkbara sättet att offentliggöra en rättsakt var i en nödvändigtvis tryckt utgåva av *Europeiska unionens officiella tidning*.

78. En ren textanalys av denna bestämmelse i tribunalens rättegångsregler är emellertid inte i sig tillräcklig för att besvara den principfråga som har aktualiserats genom detta mål. Därför ska nämnda bestämmelse, i enlighet med domstolens fasta praxis, tolkas med beaktande av det sammanhang som den ingår i och de mål som eftersträvas med den. [56]

79. Bakgrunden till den frist på 14 dagar som föreskrivs i artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler står att finna i nödvändigheten av att garantera att alla enskilda inom Europeiska unionen omfattas av samma frist för väckande av talan mot rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, varvid utgångspunkten för fristen inte är det officiella utgivningsdatumet för det berörda numret av *Europeiska unionens officiella tidning*, som normalt anges på varje nummer av denna, utan den dag då det är skäligt att anta att nämnda nummer av *Europeiska unionens officiella tidning* faktiskt finns att tillgå i unionens alla medlemsstater, eftersom det då normalt har anlänt till dem. Domstolen har för övrigt haft anledning att slå fast att offentliggörande av en elektronisk version av *Europeiska unionens officiella tidning* inte kunde anses utgöra en metod för att göra gemenskapslagstiftningen tillgänglig som var tillräcklig för att nämnda lagstiftning skulle kunna tillämpas mot enskilda. [57]

80. Avsikten med nämnda frist på 14 dagar är således att se till – mot bakgrund av den ovan diskuterade funktion som offentliggörandet fyller – att samtliga enskilda i unionen behandlas lika. Man skulle kunna se denna frist som en schablonmässigt beräknad latensfrist avsedd att garantera iakttagandet av den allmänna unionsrättsliga likabehandlingsprincipen på området talan om ogiltigförklaring.

81. Den omständigheten att en rättsakt ska offentliggöras på internet medför inte i sig att det blir möjligt att ”bortse från” den frist på 14 dagar som föreskrivs i artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler. Tvärtom måste den bestämmelsen – bland annat eftersom det saknas uttryckliga bestämmelser som reglerar offentliggörande på internet av rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ – tolkas så, att nämnda frist, i överensstämmelse med den allmänna

56 — Se, bland annat, dom av den 24 oktober 1996 i mål C-217/94, Eismann (REG 1996, s. I-5287), punkt 16, av den 16 januari 2003 i mål C-315/00, Maierhofer (REG 2003, s. I-563), punkt 27, och av den 15 juli 2004 i mål C-321/02, Harbs (REG 2004, s. I-7101), punkt 28.

57 — Se domen i det ovannämnda målet Skoma-Lux, punkterna 47–50.

likabehandlingsprincipen och förutsatt att det inte föreligger tvingande skäl för motsatsen,[58] ska tillämpas vid beräkning av frister för väckande av talan mot samtliga offentliggjorda rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ, oavsett de närmare omständigheterna för offentliggörandet.

b) Frågan om ursäktligt misstag

82. Även bortsett från denna tolkning *pro actione* av bestämmelserna i artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler, ankom det under alla omständigheter på tribunalen att pröva huruvida PPG och SNF mot bakgrund av samtliga omständigheter i det aktuella fallet hade begått ett ursäktligt misstag.

83. Begreppet ”ursäktligt misstag” avser extraordinära omständigheter där exempelvis den berörda institutionen har uppträtt på ett sätt som, i sig självt eller i avgörande utsträckning, har varit ägnat att framkalla en ursäktlig villfarelse hos en enskild som har varit i god tro och som har visat prov på den omsorg som kan krävas av en normalt underrättad aktör.[59] Domstolen har emellertid varit noga med att förtydliga[60] att detta inte är de enda tänkbara omständigheter som kan ge upphov till ett ursäktligt misstag utan att ett sådant misstag kan uppkomma till följd av alla möjliga typer av extraordinära omständigheter.[61]

84. I det aktuella fallet fann tribunalen att PPG:s och SNF:s misstag bestod ”i en felaktig tolkning antingen av artikel 102.2 i [tribunalens rättegångsregler] eller av artikel 101.1 i dessa regler”, bestämmelser som enligt tribunalen inte på något sätt var svårtolkade.

85. I det beslut som tribunalen hänvisade till[62] fann domstolen förvisso att det inte förelåg några särskilda tolkningssvårigheter i samband med tolkningen av reglerna om talefrister, men därvid åsyftade domstolen endast frågan hur dessa frister konkret skulle beräknas. Det var inte möjligt att med ledning av detta enda beslut dra slutsatsen att frågan om fastställande av frister för väckande av talan mot rättsakter utfärdade av unionens institutioner, byråer och organ som uteslutande offentliggörs på internet var kristallklar och inte lämnade något utrymme för rimligt tvivel.

86. Den omständigheten att det saknas uttryckliga bestämmelser och specifik rättspraxis avseende sättet att beräkna fristerna för väckande av talan mot rättsakter utfärdade av institutionerna, byråerna och organen som enbart offentliggörs på internet borde tvärtom ha föranlett tribunalen att beakta samtliga omständigheter i det aktuella fallet i syfte att mot bakgrund av rätten till ett effektivt domstolsskydd bedöma huruvida det förelåg omständigheter som kunde anses ha gett upphov till ett ursäktligt misstag.

87. Det tvetydiga i lydelsen av artikel 102.1 i tribunalens rättegångsregler borde, i kombination med den omständigheten att den skyndsamhet som PPG och SNF trodde sig behöva visa prov på i utövandet av sin talerätt resulterade i ett beslut – meddelat samma dag som beslutet i det här aktuella målet – där deras talan ogillades med hänvisning till att den hade väckts för tidigt, ha föranlett tribunalen att godta att ett ursäktligt misstag förelåg i det aktuella fallet.

58 — Se dom av den 5 april 1979 i mål 117/78, Orlandi mot kommissionen (REG 1979, s. 1613), punkterna 10 och 11.

59 — Se dom av den 15 december 1994 i mål C-195/91 P, Bayer mot kommissionen (REG 1994, s. I-5619), punkt 26, och av den 27 november 2007 i mål C-163/07 P, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret och Akar mot kommissionen (REG 2007, s. I-10125), punkt 36, beslut av den 14 januari 2010 i mål C-112/09 P, SGAE mot kommissionen (REU 2010, s. I-351), punkt 20, och beslutet i det ovannämnda målet Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert mot kommissionen, punkt 42.

60 — Se domen i det ovannämnda målet Bayer mot kommissionen, punkt 26.

61 — Se beslutet i det ovannämnda målet SGAE mot kommissionen, punkt 29.

62 — Se beslutet i det ovannämnda målet Tyskland mot parlamentet och rådet, punkt 21.

88. Följaktligen gjorde sig tribunalen skyldig till felaktig rättstillämpning i sin tolkning av artikel 263 sjätte stycket FEUF och artikel 102.1 i sina rättegångsregler när den fann att PPG:s och SNF:s talan om ogiltigförklaring av Echas beslut om upptagande av akrylamid på kandidatförteckningen hade väckts för sent och att det inte förelåg något ursäktligt misstag som kunde förklara att den hade väckts för sent.

89. Det överklagade beslutet i mål T-268/10 ska följaktligen upphävas och målet återförvisas till tribunalen för prövning av de övriga grunder och argument som parterna har anfört. Härvid ska det emellertid erinras om att talan i detta mål ska avvisas med hänvisning till litispendens om talan i mål T-1/10 efter att ha återförvisats till tribunalen har befunnits vara möjlig att ta upp till sakprövning.

## IV – Förslag till avgörande

90. Jag föreslår att domstolen ska besluta följande:

I mål C-625/11 P:

1) Det beslut som Europeiska unionens tribunal meddelade den 21 september 2011 i mål T-268/10, PPG och SNF mot Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa), upphävs.

2) Målet återförvisas till Europeiska unionens tribunal.

3) Frågan om rättegångskostnader anstår.

I mål C-626/11 P:

1) Det beslut som Europeiska unionens tribunal meddelade den 21 september 2011 i mål T-1/10, PPG och SNF mot Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa), upphävs.

2) Målet återförvisas till Europeiska unionens tribunal.

3) Frågan om rättegångskostnader anstår.